

Helsingin yliopisto

Päivitetty kevät/2021

TYYPILLISIMMÄT ESTEELLISYYSTAPAUKSET

Esteellisyyssäännösten tavoitteena on edistää päätöksenteon puolueettomuutta ja estää epäasiallista vaikuttamista asioiden ratkaisuun. Harkinnan tulee perustua objektiivisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä. Henkilö on esteellinen, jos hän kokee puolueettomuutensa vaarantuvan.

Henkilö on itse vastuussa oman esteellisyytensä arvioimisesta ja esille tuomisesta. Näissä tapauksissa olet esteellinen:

1. Läheinen tieteellinen yhteistyö

Yhteisjulkaisut ja muu läheinen yhteistyö viimeisen 3 vuoden ajalta

- Muuna läheisenä yhteistyönä voidaan pitää esimerkiksi yhteisiä tutkimushankkeita ja muuta vastaavaa tutkimusyhteistyötä
- Mikä ei aiheuta esteellisyyttä?
 - Artikkelit toimitetussa teoksessa, jos muuta tutkimusyhteistyötä ei ole
 - Konferenssiin valmisteltava esitys/julkaisu, jossa on muitakin tekijöitä, jos muuta läheisempää tutkimusyhteistyötä ei ole
 - Muu ei-tieteellinen ”julkaisu” ei muodosta esteellisyyttä (esim. ministeriön laatima yhteenveto työryhmän työskentelystä)

Yhteinen rahoitus tai rahoitushakemus viimeisen 3 vuoden ajalta

- Yhteisen rahoituksen saaminen muodostaa esteellisyyden
- Lisäksi yhteisen tutkimusrahoitushakemuksen laatiminen viimeisen 3 vuoden sisällä pääsääntöisesti muodostaa esteellisyyden riippumatta siitä, onko hakemuksen johdosta myönnetty rahoitusta tai onko tutkimus jo alkanut

Ohjaussuhde

- Väitöskirjan ohjaajana toimiminen muodostaa esteellisyyden 10 vuoden ajaksi
- Mikä ei aiheuta esteellisyyttä?
 - Esitarkastajana ja vastaväittäjänä toimiminen, ellei tutkimusyhteistyö ole alkanut väitöksen jälkeen

2. Muut syyt, jotka muodostavat esteellisyyden

Läheiset suhteet henkilöiden välillä muodostavat esteellisyyden. Tällaisia suhteita ovat esimerkiksi:

- Lähiesihenkilö suhteessa alaiseensa
- Ystävyysuhde
- Mentorointisuhde
- Lähiomainen (perhe, puoliso, lapsi yms.), läheisten luettelo löytyy [hallintolaista](#)

Mikä ei pääsääntöisesti muodosta esteellisyyttä?

- Samassa editorial boardissa toimiminen, ellei ole tutkimusyhteistyötä
- Kollegana toimiminen
- Tavanomainen yhteydenpito työhön liittyvissä asioissa kollegoiden ja yhteistyökumppanien välillä
- Samaan kansalliseen tai kansainväliseen yhteistyöryhmään tai verkostoon kuluminen, jos ei ole muuta läheistä tutkimuksellista yhteistyötä

Valmisteluryhmän täydentäminen

Hakijoiden oikeusturvan kannalta ihanteellisin tilanne on, että valmisteluryhmän kokoonpano ei muutu prosessin aikana. Esteellisyydet saattavat kuitenkin aiheuttaa haasteita ja haitata rekrytointiprosessin etenemistä. Siksi poikkeuksellisessa tilanteessa, joka perustuu aina kokonaisharkintaan, voi valmisteluryhmän täydentäminen olla mahdollista. Esimerkiksi tilanteessa, jossa aiemmin esteellisyyden muodostanut hakija ei ole enää rekrytinnissa mukana.